

- o'quvchilarga elektron axborot resurrlaridan doimiy foydalanish darajasini nazoat qilish imkoniyati.

Bugungi kunda respublikamiz ta'lim muassasalarida HEMIS mutaxassisliklar bo'yicha talabalarni tayyorlashda elektron ta'lim tizimi o'quv muhitida muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda. Bu talabalarning individual va jamoaviy ishlarining kommunikativligi va interaktivligini oshiradi; global Internet tarmog'iga kirish orqali qulay vaqtni, o'qitish joyini va bilimlarni nazorat qilishni tanlashni ta'minlaydi; jamoada samarali ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi; talabalarning shaxsiy va psixologik xususiyatlarini hisobga olish kabi bir qator imkoniyatlarga ega.

### **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR**

1. Alkarov E.M. Axborot kommunikatsiya texnologiyalari asosida pedagog kadrlar uzluksiz kasbiy rivojlanishini boshqarish samaradorligini oshirish. (PhD)... diss. – Toshkent, 2021. – 140 b.
2. И. В. Роберт. Информационные и коммуникационные технологии в образовании: учебно-методическое пособие / С. В. Панюкова, А. А. Кузнецов, А. Ю. Кравцова; под ред. И. В. Роберт. — М.: Дрофа, 2008. — 312.

### **TALABALARNI MUSTAQIL TA'LIM TOPSHIRIQLARINI BAJARISHDA ELEKTRON RESURSLARDAN FOYDALANISH**

**Raxmonov Erkinjon Komil o'g'li**  
**O'zbekiston, Toshkent kimyo-texnologiya instituti Shahrisabz**  
**filiali katta o'qituvchisi**

**Annotatsiya:** Texnika oliy o'quv yurtlarida ta'lim olayotgan talabalarning bilim va malakalarini oshirishda, mustaqil ish topshiriqlarni bajarishda elektron resurslarning o'rni beqiyosdir. Shu munosabat bilan elektron ta'lim resurslardan samarali foydalanishning innovation imkoniyatlari tobora ortib borib, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirish metodlarini takomillashtirish -o'quv materiallarini mazmunini anglash va tushunishni taqozo etadi.

**Kalit so'zlar:** mustaqil ish, elektron darslik, elektron ta'lim resursi, elektron adabiyotlar.

### **ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ РЕСУРСОВ ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ СТУДЕНТАМИ САМОСТОЯТЕЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАДАНИЙ**

**Аннотация:** Роль электронных ресурсов в совершенствовании знаний и умений студентов, обучающихся в технических вузах, при выполнении самостоятельных рабочих заданий несравненна. В связи с этим возрастают инновационные возможности эффективного использования ресурсов электронного обучения, совершенствования методов формирования навыков

самостоятельного обучения – понимания и понимания содержания учебных материалов.

**Ключевые слова:** самостоятельная работа, электронный учебник, электронный образовательный ресурс, электронная литература.

## **THE USE OF ELECTRONIC RESOURCES WHEN STUDENTS PERFORM INDEPENDENT LEARNING TASKS**

**Abstract:** The role of electronic resources in improving the knowledge and skills of students studying in technical higher educational institutions, in performing independent work assignments is incomparable. In this regard, the innovative possibilities of effective use of e-learning resources are increasing, improving the methods of formation of independent learning skills - understanding and understanding the content of educational materials.

**Key words:** independent work, electronic textbook, electronic educational resource, electronic literature.

Ta'limga oid materiallarni elektron ta'lim resurslari yordamida taqdim etish muhim ahamiyat kasb etib, u zamonaviy ilmiy-amaliy bilimlarning pedagogik texnologiyalarida yetarli darajada aks ettirishni tadqiq etish bilan belgilanadi, hamda bir qator umumkasbiy va kasbiy kompetentliklarni shakllantirishga imkon beradi. Virtual ta'lim texnologiyalaridan foydalanish esa insonning ta'lim olish jarayonida muhim ijtimoiy holatga aylanib bormoqda. Shu nuqtai nazardan mustaqil ta'lim olishda elektron resurslardan samarali foydalanish yo'llarini izlash va ulardan maqsadli foydalanishga alohida e'tibor berilmoqda. Shunga muvofiq tarzda ishlab chiqarish sohasida axborotlarni taqdim etishning o'ziga xos xususiyatlarini e'tiborga olgan holda elektron ta'lim resurslardan samarali foydalanish pedagogikada an'anaviy bo'lgan, faoliyatga hamda mustaqil ta'lim olish prinsiplariga asoslangan[1].

Talabalar mustaqil ta'lim topshiriqlar ishlarini tayyorlash davomida ushbu fanning xususiyatlarini inobatga olgan holda quyidagi vositalardan foydalanish tavsiya etiladi:

Yagona elektron bo'lgan kutubxona <https://unilibrary.uz/> saytidan foydalangan holda sohaga oid darslik, o'quv qo'llanma, dissertatsiya va boshqalardan foydalangan holda qo'shimcha ma'lumotlarga ega bo'lish.

Professor-o'qituvchilar tomonidan taqdim qilingan elektron darslik va o'quv qo'llanmalardan fan mavzularini o'rganish hamda mustahkamlash maqsadida foydalanish;

Laboratoriya mashg'ulotlarini bevosita bajargandan so'ng, virtual laboratoriyalar yoki video laboratoriyalar orqali bilim va ko'nikmalarni yanada mustahkamlash.

O'quv darsliklar hamda taqdim etilayotgan elektron adabiyotlar, elektron ta'lim resurslaridan mustaqil topshiriqlarni bajarish davomida samarali foydalanish;

Talabalarning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlari hamda kasbiy faoliyati bilan

bog'liq bo'lgan fanlarni chuqur o'rganish;

Turli statistika ma'lumotlarini bilish va soha yangiliklaridan xabardor bo'lish, qaror va qonunlarni o'rganish.

Mustaqil ta'limining asosiy maqsadi o'quv rejada keltirilgan fanlar asosida tuzilgan namunaviy dasturda keltirilib o'tilgan mustaqil ish mavzuluri hamda muayyan topshiriqlarni talabalar tomonidan auditoriyadan tashqari mustaqil ravishda, bevosita o'qituvchining nazorati ostida uning ishtirokisiz bajarish uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni egallash hamda ularning doirasini kengaytirish va rivojlantirishga qaratilgan.

Talabalar har bir mustaqil ishini bajarish davomida quyidagi vazifalarini bajarishlari lozim:

1. mustaqil ish mazusiga doir kerakli ma'lumotlarni yig'ish, tasniflash, tahlil qilish, ulardan foydalanib samarali ishlash usullari va vositalarini aniqlash;

2. mustaqil ta'lim topshirig'ini bajarishda yangicha innovatsiyalardan foydalanish;

3. statistika, infografika, video reportaj, turli xil sohaga oid maket yasash, jarayonlarga oid sxemalar to'plash va boshqalardan foydalanishni tanlash;

4. elektron axborotlar bilan ishlash texnologiyasini o'rganish;

5. an'anaviy va elektron o'quv adabiyotlari va elektron ta'lim resurslardan foydalanib kerakli ma'lumotlarni ajratish, ular bilan ijodiy ishlash ko'nikmasi va malakasini hosil qilish;

6. tarmoq texnologiyalardan maqsadli foydalanish orqali berilgan mustaqil ish topshiriqlarining ratsional yechimini belgilash;

7. mustaqil ish natijalar matnini va elektron shaklini tayyorlash va muhokama qilishni o'rganish;

8. mustaqil ish natijalari mutaxassislar jamoasida himoya qilish tartibi va madaniyatiga o'rgatish.

Bunday natijalarga erishish uchun, elektron ta'lim resurslardan foydalanib, talabalarda mustaqil ishlash ko'nikmasini shakllantirish metodikasini takomillashtirish muhim ahamiyatga ega.

Elektron ta'lim resurslar kompleksi elementlarining funksional imkoniyatlarini tahlil qilish, ular talabalarining muntazam ravishda mukammal (puxta) va mazmunli ilmiy va kasbiy bilimlarini, axborot texnologiyalari bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga, o'zlarining idrok qilish va tanqidiy fikrlashni o'ziga bo'lgan ishonchni oshirishda, bilim faoliyatini rivojlantirishga, kompyuter savodxonligini oshirish uchun xizmat qiladi[1].

Ko'nikmalarni shakllantirishning birinchi tashkiliy pedagogik sharti bu talabalarda mustaqil ta'limning turli ko'rinishdagi testlar va amaliy topshiriqlarni bajarish orqali talabalarining mustaqil kasbiy faoliyatiga motivtasion qadriyatli munosabatini rag'batlantirish deb aytish mumkin.

Talabalarining mustaqil bilim olishga intilishini shakllantirish zamonaviy ta'limning asosiy muammolaridan biridir[2], bu quyidagi: ehtiyojlar, qiziqishlar, maqsadlar, talaba uchun mashg'ulotning mazmuni kabi tarkibiy qismlardan iborat[3]. Turli talabalar uchun bir xil o'quv faoliyati boshqacha ma'noga ega, ular,

xususan, o'quv fanlari bo'yicha ham, umuman kelgusidagi kasbiy faoliyatda ham turli xil qiziqishlarga ega bo'ladi.

Elektron ta'lim resurslardan ta'lim berish jarayonida foydalanish talabalarning bilim ko'nikmalarini oshirish mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakillantirishda muhim rol o'ynaydi. Elektron ta'lim resurslari ta'lim uzliksiligini hamda talabalarning fandan bo'sh vaqtlarini samarali va mazmunli o'tkazish, ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

#### **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:**

1. M.A.Tursunov Analysis of the functional possibilities of elements from electronic resources in the formation of independent learning skills// Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities// 2021/10/15 Журнал Том 1

2. Мамаева, Н.А. Агапова Ю.Б. Формирование учебной мотивации студентов технических вузов // Вестник Астраханского государственного технического университета. - 2008. - №1. - С. 207-210.

3. Маслоу, А. Мотивация и личность / Пер. А.М. Татлыбаевой. - СПб.: Евразия, 1999. - 480с.